

Informační zpráva za měsíc srpen 2021

Obsah zprávy

I. Judikatura

Nález Ústavního soudu č. j. I. ÚS 1587 ze dne 24.4. 2019
Nelze vést exekuci na společné jmění manželů, když k jeho vzniku nedošlo [str. 2]

II. K judikatuře

Podrobnější informace k materiálům z části I. této zprávy [str. 2 až 4]

III. K některým vybraným otázkám

1) K otázce rozhodnutí lékaře o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance a její účinky na suspenzi pracovního závazku [str. 4 až 7]

2) K otázce určení rozhodného období pro zjištění průměrného výdělku ke stanovení odstupného při rozvázání pracovního poměru dle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce [str. 7 až 10]

IV. Články a názory

1) Kdo se bezdůvodně obohacuje při neoprávněném užívání nemovitosti [str. 10 až 12]

2) Vybrané právní aspekty vrácení a reklamace spodního prádla zakoupeného přes internet [str. 12 až 14]

V. Nové právní předpisy

Srpen 2021 (od částky 123 do 134 25. 8.) [str.14 až 16]

I.

Judikatura

Nález Ústavního soudu č. j. I. ÚS 1587 ze dne 24.4. 2019

Nelze vést exekuci na společné jmění manželů, když k jeho vzniku nedošlo

II.

K judikatuře

Nález Ústavního soudu č. j. I. ÚS 1587 ze dne 24.4. 2019

Nelze vést exekuci na společné jmění manželů, když k jeho vzniku nedošlo

I. senát Ústavního soudu vyhověl ústavní stížnosti a zrušil usnesení Městského soudu v Praze a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 neboť jimi bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, právo vlastnit majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny) a právo stěžovatelky na ochranu rodičovství a rodiny (čl. 32 odst. 1 Listiny).

Obvodním soudem pro Prahu 4 byl soudní exekutor pověřen vedením exekuce na majetek manžela stěžovatelky (vedlejší účastník) pro vymožení pohledávky pojišťovny (druhé vedlejší účastnice) ve výši 572,- Kč, a to na základě vykonatelného rozsudku obvodního soudu.

Stěžovatelka podala návrh na zastavení exekuce, v němž uvedla, že mají s manželem z doby před vznikem manželství uzavřenou smlouvu o manželském majetkovém režimu, na jejímž základě nevzniklo společné jmění manželů, právě protože věděla o jeho velkých dluzech. Její účet byl přesto po uzavření manželství exekučně postižen a došlo k nastoupení účinků zákazu dispozice s finančními prostředky. Usnesením obvodního soudu byl návrh stěžovatelky zamítnut s odůvodněním, že smlouva o manželském majetkovém režimu byla zapsána do veřejného seznamu až skoro rok poté, co vymáhaná pohledávka a jí odpovídající dluh vznikly. Z obsahu takové listiny proto nelze vycházet.

Proti tomuto usnesení se stěžovatelka odvolala s tím, že nelze vést exekuci na společné jmění manželů, jestliže k jeho vzniku vůbec nedošlo. Argument ochrany třetích osob by podle ní bylo možné použít pouze tehdy, pokud by společné jmění manželů existovalo alespoň nějakou dobu.

Usnesením Městského soudu v Praze bylo usnesení obvodního soudu potvrzeno, přičemž městský soud uvedl, že je nutno aplikovat ustanovení § 719 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle nějž uzavřená dohoda se svým obsahem nesmí dotknout práv

[Asociace občanských poraden, z.s.](#)

[Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3](#)

[IČO 65998642](#)

[Tel: 284 019 220](#)

[Email: aop@obcanskeporadny.cz](mailto:aop@obcanskeporadny.cz)

www.obcanskeporadny.cz

třetích osob a platí vyvratitelná domněnka, že peněžní prostředky na účtu manžela povinného náleží do společného jmění manželů.

Stěžovatelka podanou ústavní stížností navrhla zrušení usnesení městského i obvodního soudu s tím, že těmito rozhodnutími bylo zasaženo do jejího ústavně garantovaného práva na soudní ochranu (čl. 6 odst. 1 Úmluvy) a čl. 36 odst. 1 Listiny, do práva vlastnit majetek (čl. 11 odst. 1 Listiny), práva nebýt nucen činit, co zákon neukládá (čl. 2 odst. 3 Listiny) a práva na účinné prostředky nápravy zaručeného čl. 13 Úmluvy.

Ústavní soud dospěl k názoru, že ústavní stížnost je důvodná. Jejím předmětem je tvrzení stěžovatelky, **že ač před vznikem manželství učinila všechny v úvahu přicházející kroky k ochraně svého majetku před dluhy budoucího manžela, nebyla jí ze strany exekutora ani obecných soudů tato ochrana poskytnuta.**

Ústavní soud v této souvislosti připomněl, že podle ustanovení [§ 710 občanského zákoníku](#) platí, že součástí společného jmění jsou zásadně dluhy převzaté za trvání manželství. Argumentací a contrario lze tedy dospět k závěru, že předmětný dluh by součástí společného jmění manželů nebyl. Pro tyto případy [občanský zákoník v § 732](#) stanoví, že i pro dluhy vzniklé jednomu z manželů před uzavřením manželství může být postiženo společné jmění, avšak jen do výše, již by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno. V této věci je ovšem třeba přihlídnout k tomu, že mezi stěžovatelkou a jejím manželem byla ještě před uzavřením manželství uzavřena smlouva o manželském majetkovém režimu odlišném od režimu zákonného.

Ústavní soud v posuzované věci souhlasí se stěžovatelkou, že hlavním účelem manželství podle [§ 655 občanského zákoníku](#) je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc. Podle [§ 3 odst. 2 písm. b\) občanského zákoníku](#) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany. S přihlédnutím k principu racionálního zákonodárce i k povinnosti zakotvené v [§ 2 odst. 2 občanského zákoníku](#) opírat se při aplikaci a interpretaci soukromoprávních ustanovení nejen o vlastní smysl slov, nýbrž zejména o zjevný úmysl zákonodárce, lze konstatovat, že účelem manželství v žádném případě nemůže být placení dluhů druhého manžela vzniklých před uzavřením manželství.

Ústavně chráněnou hodnotou je zde právo na soudní ochranu a právo manžela i po uzavření manželství vlastnit majetek. A právě tato pravidla je třeba užít i při výkladu citovaných ustanovení, zejména § 719 odst. 2 a § 732 občanského zákoníku. Podle § 719 odst. 2 občanského zákoníku platí, že smlouva o majetkovém režimu se nesmí svým obsahem nebo účelem dotknout práv třetí osoby. Jde-li o účel dohody, ten je v dané věci zřejmý, nicméně obecné soudy se mu v odůvodnění napadených usnesení nevěnovaly a preferovaly zcela formalistický, či dokonce až mechanický, výklad. Ze smlouvy uzavřené mezi stěžovatelkou a jejím manželem lze jednoznačně dovodit vůli zejména stěžovatelky nebýt po uzavření manželství negativ-

ně dotčena již existujícími dluhy svého nového manžela. Takto vymezený účel smluvní úpravy je zcela legitimní a legální, plně vyhovující právu člověka brát se o vlastní štěstí zakotvenému v *§ 3 odst. 1 občanského zákoníku*.

Exekutor a obecné soudy preferovaly výklad o účelovém krácení práv vedlejší účastnice (tedy třetí osoby), aniž by tento závěr či právě vybočení z mezí poctivosti jakkoliv odůvodnily. Nejen z teleologického, ale rovněž jazykového výkladu ustanovení *§ 719 odst. 2 občanského zákoníku*, pro posuzovanou věc vyplývá další velmi významný závěr, a to, že takto uzavřenou smlouvou nesmí být dotčena práva třetí osoby. Je zřejmé, že třetí osoba, konkrétně vedlejší účastnice, v okamžiku uzavření smlouvy mezi stěžovatelkou a vedlejším účastníkem (manželem stěžovatelky) vůči stěžovateli neměla žádné hmotné subjektivní právo. Logickým výkladem je třeba dospět k závěru, že neměla-li vedlejší účastnice vůči stěžovateli žádné právo, nemohlo být uzavřením dohody ani negativně dotčeno. Rovněž tuto argumentaci stěžovatelky exekutor i obecné soudy ignorovaly.

Nelze proto dovodit žádný racionální argument, proč by právě založení manželství mělo vést k možnosti třetí osoby vést exekuci i na majetek manžela nabytý před uzavřením manželství. Ústavní soud nevylučuje, že by na účtu stěžovatelky mohly být prostředky jejího manžela, nicméně povinností obecných soudů bylo řádně se vypořádat s argumentací stěžovatelky opírající se zejména o podstatu a účel manželství, smluv o majetkovém režimu a v neposlední řadě též ochrany třetích osob. Obecné soudy této povinnosti nedostály, jejich rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná a navíc odporující základnímu poslání soukromého práva v podobě oprávnění každé osoby brát se o vlastní štěstí, a to např. i uzavřením manželství. Zásadním nedostatkem napadených rozhodnutí je rovněž předpoklad protiprávního jednání manželů namísto předpokladu jejich poctivosti.

Celý rozbor judikátu lze nalézt na
<https://advokatnidenik.cz/2019/05/14/nelze-vest-exekuci-na-sjm-kdyz-k-jeho-vzniku-vubec-nedoslo/> (náhled 20.8. 2021)

ve spojení s úplným zněním nálezu

https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/2019/I_US_1587_17_an.pdf (náhled 20.8. 2021)

III.

K některým vybraným otázkám

1) K otázce rozhodnutí lékaře o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance a její účinky na suspenzi pracovního závazku

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR spis. zn. [21 Cdo 90/2021](#), ze dne 8. 4. 2021, řeší otázku významu rozhodnutí ošetřujícího lékaře o dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance pro posouzení porušení povinnosti zaměstnance vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci, ke kterému došlo téhož dne, avšak před tím, než bylo o pracovní neschopnosti zaměstnance rozhodnuto.

Zaměstnanec se v brzkých ranních hodinách podle pokynu zaměstnavatele (rozpisu směn) dostavil do místa výkonu práce (na provozovnu) a měl být připraven provést rozvážku masa, avšak s výkonem práce (rozvážkou) nezapočal a neuposlechl příkaz zaměstnavatele k provedení konkrétní jízdy z důvodu „nespokojenosti s přidělenou rozvozovou trasou“. V provedení jízdy mu nebránily zdravotní důvody, z pracoviště odešel a teprve poté (okolo jedenácté hodiny dopolední téhož dne) navštívil ošetřujícího lékaře, který mu vystavil doklad o pracovní neschopnosti.

Zaměstnavatel následně rozvázal se zaměstnancem dle ust. [§ 55 odst. 1 písm. b\) zákoníku práce](#) pracovní poměr pro hrubé porušení pracovních povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci zvláště hrubým způsobem. Porušování povinností spatřoval v tom, že zaměstnanec inkriminovaného dne v 5,30 ráno po příchodu do zaměstnání odmítl pokyn vedoucího rozvézt zboží a poté opustil pracoviště, čímž způsobil zaměstnavateli značné provozní obtíže.

Zaměstnanec se domáhal, aby bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Argumentoval, že po příchodu do zaměstnání (v 5,30 hodin) se jeho zdravotní stav při čekání na opravu vozidla, se kterým měl provést rozvážku, zhoršil natolik, že nemohl ze zdravotních důvodů vykonat zadaný úkol, rozvézt maso a masné výrobky odběratelům, že o tom informoval pracovníky expedice a poté vyhledal praktického lékaře, který jej uznal dočasně práce neschopným.

Po opakovaném projednání věci soudem prvního stupně i soudem odvolací se věc dostala k Nejvyššímu soudu.

Právní úprava

Podle ust. [§ 191 zákoníku práce](#) je zaměstnavatel povinen omluvit nepřítomnost zaměstnance v práci po dobu jeho dočasné pracovní neschopnosti podle zvláštních právních předpisů... Podle ust. [§ 57 odst. 1 písm. a\) zákona o nemocenském pojištění](#) ošetřující lékař rozhodne o vzniku dočasné pracovní neschopnosti pojištěnce, jestliže vyšetřením zjistí, že mu jeho zdravotní stav pro nemoc nebo úraz nedovoluje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost... Podle ust. [§ 57 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění](#) dočasná pracovní neschopnost začíná dnem, v němž ji ošetřující lékař zjistil, pokud se dále nestanoví jinak. (Podle ust. [§ 57 odst. 3 zákona](#)

o nemocenském pojištění ošetřující lékař může v případě, že pojištěnec nemohl navštívit ošetřujícího lékaře nebo v jiných odůvodněných případech rozhodnout, že dočasná pracovní neschopnost pojištěnce vznikla i přede dnem uvedeným v ust. *§ 57 odst. 2 zákona* (t.j. dnem, kdy ošetřující lékař zjistil pracovní neschopnost); za období delší než 3 kalendářní dny přede dnem, v němž dočasnou pracovní neschopnost zjistil, však může ošetřující lékař... tak učinit jen po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění uděleného na základě žádosti ošetřujícího lékaře. Pokud ošetřující lékař rozhodl o tom, že dočasná pracovní neschopnost vznikla v období delším než 3 kalendářní dny přede dnem, v němž dočasnou pracovní neschopnost zjistil, bez souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění, má se za to, že dočasná pracovní neschopnost trvá pouze 3 kalendářní dny přede dnem, v němž ji zjistil.).

Výklad právní úpravy

Pro rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti je významný výsledek aktuálního vyšetření zdravotního stavu zaměstnance; ošetřující lékař se tedy, vyjma případů vysloveně uvedených (ust. *§ 57 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění*), nevyjadřuje ke stavu v minulosti. Zákonná zkratka, uvedená v ust. *§ 57 odst. 2 zákona o nemocenském pojištění* („Dočasná pracovní neschopnost začíná dnem, v němž ji ošetřující lékař zjistil, pokud se dále nestanoví jinak.“), má význam pouze pro účely stanovení počátku podpůrní doby (ust. *§ 26 odst. 1, odst. 3 zákona o nemocenském pojištění*), resp. pro účely stanovení počátku nároku na náhradu mzdy (ust. *§ 192 odst. 1 zákoníku práce*). Z uvedeného je nutno dovodit konstatuje Nejvyšší soud ČR v rozsudku spis. zn. *21 Cdo 90/2021*, ze dne 8. 4. 2021, že pakliže ošetřující lékař nerozhodl o zpětném počátku pracovní neschopnosti pojištěnce (zaměstnance) podle ust. *§ 57 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění*, nevypovídá rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nic o zdravotním stavu pojištěnce před jeho vydáním; při posouzení takového stavu pak nelze z rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti ani vycházet ve smyslu ust. *§ 135 odst. 2 věta druhá o. s. ř.* a soud je oprávněn si (podle jiných v řízení provedených důkazů) uvedenou situaci posoudit sám.

Suspense pracovního závazku

Vlastní podstatou pracovní neschopnosti jako překážky v práci je, že představuje právem uznanou dočasnou nemožnost plnění základních pracovněprávních povinností, a vzhledem k tomu rovněž suspenzi pracovního závazku. Zaměstnanec po tuto dobu není povinen vykonávat práci podle pracovní smlouvy [ust. *§ 38 odst. 1 písm. b) zákoníku práce*] a zaměstnavatel není povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy a platit mu za vykonanou práci mzdu [ust. *§ 38 odst. 1 písm. a) zákoníku práce*]. Po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti zaměstnanec nekoná práci, neboť došlo k dočasnému zániku povinnosti zaměstnavatele přidělovat zaměstnanci sjednaný druh práce a korespondující povinnosti zaměstnance tuto práci vykonávat.

Odmítnutí výkonu práce, byť dohodnuté v pracovní smlouvě, pro jejíž výkon není zaměstnanec zdravotně způsobilý, tedy není porušením pracovních povinností, a tudíž ani důvodem pro výpověď z pracovního poměru pro porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci [ust. § 52 písm. g) zákoníku práce] nebo pro okamžité zrušení pracovního poměru [ust. § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce]. Obdobně nemůže být posouzena jako neomluvená (a tedy jako porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jím vykonávané práci) ani případná nepřítomnost zaměstnance v práci, kterou zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu (objektivně) není schopen vykonávat.

Řešení sporného případu

Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku spis. zn. *21 Cdo 90/2021*, ze dne 8. 4. 2021, zhodnotil, že závěr odvolacího soudu (jenž potvrdil zamítnutí žaloby soudem prvního stupně), který sám (podle provedených důkazů) posoudil, že zdravotní důvody zaměstnanci nebránily uposlechnutí příkazu zaměstnavatele k provedení konkrétní jízdy, je správný. Tedy i to, že odvolací soud dovodil, že zaměstnanec tímto porušil povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci [ust. § 38 odst. 1 písm. b), § 301 odst. 1 písm. a) zákoníku práce]. Při posuzování intenzity porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci, hodnotí dále Nejvyšší soud ČR v rozsudku *21 Cdo 90/2021*, ze dne 8. 4. 2021, odvolací soud správně přihlédl k tomu, že zaměstnanec odmítl rozvézt zboží na přidělené trase, ačkoliv mu v tom nebránily žádné objektivní důvody, opustil „zcela svévolně“ pracoviště, a tím porušil jednu ze základních povinností zaměstnance [ust. § 38 odst. 1 písm. b), ust. § 301 odst. 1 písm. a) zákoníku práce], a dále, že „...zboží podléhající rychlé zkáze (masné výrobky) bylo již naloženo, nebyl k dispozici jiný řidič, který by mohl jet namísto zaměstnance, o čemž zaměstnanec věděl, přesto z pracoviště odešel, ačkoliv si musel být vědom skutečnosti, že zaměstnavateli může vzniknout škoda, a to jak na zboží, tak na její pověsti...“.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodnuti-lekare-o-docasne-pracovni-neschopnosti-zamestnance-a-jeji-ucinky-na-suspenzi-pracovniho-zavazku-113414.html>

(náhled 22.8. 2021)

2) K otázce určení rozhodného období pro zjištění průměrného výdělku ke stanovení odstupného při rozvázání pracovního poměru dle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce

Nejvyšší soud ČR určil, že zaměstnanec při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělku, pokud jde o zjišťování průměrného výdělku, zvýhodňující ust. § 357 odst. 2 zákoníku práce **není ani analogicky aplikovatelné pro stanovení odstupného** podle ust. § 67 odst. 2 věty první zákoníku práce, tedy je-li rozvazován pracovní poměr z důvodu dle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce.

Asociace občanských poraden, z.s.

Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3

IČO 65998642

Tel: 284 019 220

Email: aop@obcanskeporadny.cz

www.obcanskeporadny.cz

Pro účely odstupného se průměrným výdělkem rozumí průměrný měsíční výdělek (ust. [§ 67 odst. 3 zákoníku práce](#)). Podle ust. [§ 353 odst. 1 zákoníku práce](#) průměrný výdělek zjistí zaměstnavatel z hrubé mzdy nebo platu zúčtované zaměstnanci k výplatě v rozhodném období a z odpracované doby v rozhodném období. Podle ust. [§ 354 odst. 1 zákoníku práce](#) není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, je rozhodným obdobím předchozí kalendářní čtvrtletí. (Jestliže zaměstnanec v rozhodném období neodpracoval alespoň 21 dnů, použije se dle ust. [§ 355 odst. 1 zákoníku práce](#) pravděpodobný výdělek.) Průměrný měsíční výdělek se proto pro účely odstupného zjišťuje k prvnímu dni následujícímu po dni, v němž skončil pracovní poměr.

Sporný případ výpočtu odstupného pro zaměstnance převedeného na jinou práci

Zaměstnanec nastoupil dne 1. 5. 2014 k zaměstnavateli jako kameník a výrobní dělník. Dne 30. 4. 2015 byla u něho zjištěna nemoc z povolání (syndrom karpálního tunelu). Dne 21. 9. 2015 byla uzavřena dohoda o změně pracovní smlouvy spočívající v tom, že zaměstnanec bude vykonávat práci na pozici výstupní kontrola, vazač. V době od října 2015 do srpna 2016 zaměstnanec nepracoval z důvodu pracovní neschopnosti. V době od ledna 2016 do července 2016 měl určenou mzdu 9 500 Kč měsíčně a v měsíci srpnu 2016 činila jeho mzda 10 900 Kč. Dne 2. 8. 2016 bylo na základě mimořádné lékařské prohlídky „konstatováno, že dlouhodobě pozbyl pracovní způsobilost z důvodu nemoci z povolání“, a dne 28. 8. 2016 byla uzavřena dohoda o rozvázání pracovního poměru z důvodu podle ust. [§ 52 písm. d\) zákoníku práce](#), a to ke dni 31. 8. 2016.

Výpovědní důvod zakládající nárok na dvanáctiměsíční odstupné

Výpovědní důvod podle ust. [§ 52 písm. d\) zákoníku práce](#) spočívá v tom, že zaměstnanec nesmí podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice. Zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v ust. [§ 52 písm. d\)](#) nebo dohodou z těchto důvodů, přísluší od zaměstnavatele při skončení pracovního poměru podle ust. [§ 67 odst. 2 věty první zákoníku práce](#) odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku.

Zaměstnanec se domáhal doplacení odstupného, a to s poukazem na ust. [§ 357 odst. 2 zákoníku práce](#). U zaměstnance, u kterého došlo ke změně pracovní smlouvy z důvodu ohrožení nemocí z povolání nebo pro dosažení nejvyšší přípustné expozice a u něhož byla nemoc z povolání zjištěna až po této změně, se ve smyslu ust. [§ 357 odst. 2 zákoníku práce](#) vychází při výpočtu náhrady za ztrátu na výdělků z průměrného výdělku zjištěného naposled před změnou pracovní smlouvy, pokud to je pro zaměstnance výhodnější.

Určení rozhodného období ve sporném případě

Rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku zaměstnance, jak vyplývá ze shora uvedeného, je druhé kalendářní čtvrtletí roku 2016, a protože zaměstnanec v tomto období nepracoval pro pracovní neschopnost, vycházel zaměstnavatel z pravděpodobného výdělku; za něj považoval výdělek, kterého by zaměstnanec dosáhl, kdyby skutečně pracoval, tedy částku 9 500 Kč měsíčně s tím, že zaměstnavatel pro účely stanovení odstupného vycházel z vyšší částky (10 900 Kč). Nebyly shledány důvody pro aplikaci ust. *§ 357 odst. 2 zákoníku práce*. Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku spis. zn. *21 Cdo 3396/2020*, ze dne 28. 4. 2021, zhodnotil následovně.

Rozhodné období pro zjištění průměrného výdělku ke stanovení odstupného

Zaměstnanec, který dále nemůže konat dosavadní práci pro pracovní úraz, nemoc z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, může být převeden na jinou práci se svým souhlasem nebo i kdyby s tím nesouhlasil. Vyslovil-li zaměstnanec souhlas se svým převedením na jinou práci provedeným (navrženým) zaměstnavatelem a jde-li o práci jiného druhu, než jaký byl sjednán v pracovní smlouvě, došlo tím k dohodě o změně obsahu pracovního poměru v druhu práce; práva a povinnosti z pracovního poměru smluvních stran základních pracovněprávních vztahů (zaměstnance a zaměstnavatele) se budou nadále řídit rovněž s přihlédnutím k této dohodě.

Jestliže tedy zaměstnanec a zaměstnavatel uzavřeli dohodu o změně obsahu pracovní smlouvy spočívající ve změně druhu práce, řídily se jejich práva a povinnosti z pracovního poměru nadále rovněž s přihlédnutím k této dohodě. Uvedené mimo jiné znamená, že bylo povinností zaměstnance konat práci v rámci nově sjednaného druhu práce a že důvod následného rozvázání pracovního poměru spočívající v nezpůsobilosti zaměstnance konat dosavadní práci pro onemocnění nemocí z povolání se vztahoval (musel se vztahovat) k tomuto novému druhu práce. V takovém případě není důvod vycházet při stanovení průměrného (pravděpodobného) výdělku pro účely odstupného podle ust. *§ 67 odst. 2 věty první zákoníku práce* z období před změnou obsahu pracovního poměru dohodou účastníků.

Opodstatněný není názor, že je nutné analogicky aplikovat ust. *§ 357 odst. 2 zákoníku práce*, uzavřel Nejvyšší soud ČR v rozsudku spis. zn. *21 Cdo 3396/2020*, ze dne 28. 4. 2021. Je tomu tak proto, že toto ustanovení sleduje jiný účel, totiž aby zaměstnanec nebyl (při náhradě ztráty na výdělku) zkrácen tím, že jeho příjem poklesl již v důsledku změny pracovní smlouvy z důvodu ohrožení nemocí z povolání nebo pro dosažení nejvyšší přípustné expozice, avšak nemoc z povolání byla zjištěna až po této změně. Proto v daném případě není použitelné ani analogicky.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/urceni-rozhodneho-obdobi-pro-zjisti-prumerneho-vydelku-ke-stanoveni-odstupneho-pri-roz vazani-pracovniho-pomeru-dle-ust-52-pism-d-zakoniku-prace-113412.html>
(náhled 22.8. 2021)

IV.

Články a názory

1) Kdo se bezdůvodně obohacuje při neoprávněném užívání nemovitosti

Pokud někdo neoprávněně, tedy zejména bez nájemní či jiné smlouvy nebo na základě neplatné smlouvy, užívá cizí nemovitost, **bezdůvodně se obohacuje na úkor jejího vlastníka**, a toto bezdůvodné obohacení musí jejím vlastníkovvi vydat. **Jak je tomu ovšem v případě, že osoba neoprávněně umožní užívání nemovitosti jiného další osobě například na základě nájemní nebo podnájemní smlouvy?**

Podle *§ 2991 odst. 2 (nového) občanského zákoníku* se bezdůvodně obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám. Pokud někdo užívá cizí nemovitost bez nájemní smlouvy nebo jiného právního důvodu, jde ve smyslu tohoto ustanovení o **protiprávní užívání cizí hodnoty**.

O bezdůvodné obohacení samozřejmě šlo i podle *starého občanského zákoníku*, jehož *§ 451* sice tuto skutkovou podstatu (protiprávní užívání cizí hodnoty) výslovně neupravoval, neoprávněné užívání nemovitosti jiného však bylo ve smyslu tohoto ustanovení plněním bez právního důvodu. Kromě podřazení tohoto jednání pod jinou skutkovou podstatu bezdůvodného obohacení se tedy s novou právní úpravou nic nezměnilo.

Jak ovšem připomněl Nejvyšší soud v nedávném rozsudku ve věci spis. zn. *28 Cdo 493/2021* ze dne 12. dubna 2021, tento závěr (o absenci změn oproti předchozí úpravě) **neplatí pro odpověď na otázku, kdo se bezdůvodně obohacuje a musí toho obohacení vydat v případě, že někdo neoprávněně přenechá cizí nemovitost k užívání další osobě, typicky s ní uzavře nájemní smlouvu**. Při aplikaci starého občanského zákoníku se i podle Nejvyššího soudu na úkor vlastníka nemovitosti obohacovala nikoli tato další osoba, tedy její faktický či konečný uživatel, **ale ten, kdo jí nemovitost k užívání neoprávněně přenechal**. Jinými slovy, pokud například někdo neoprávněně pronajal cizí nemovitost třetí osobě, bezdůvodně se obohacoval tento **neoprávněný pronajímatel**.

Nový občanský zákoník však přinesl změnu v podobě *§ 2994*, podle něhož dal-li někdo neo-

právně věc k užívání nebo požívání jinému, aniž ten byl v dobré víře, má vlastník nebo spoluvlastník věci vůči uživateli nebo požívateli právo na náhradu, tedy na vydání bezdůvodného obohacení. Výše uvedený závěr, že bezdůvodně se obohacuje a bezdůvodné obohacení musí vydat ten, kdo jinému neoprávněně přenechává k užívání cizí nemovitost, se tedy uplatní jen v případě, že tato další osoba byla v dobré víře, že dotčený je oprávněn jí nemovitost k užívání přenechat. Pokud tato další osoba, které je nemovitost neoprávněně přenechávána k užívání, v dobré víře není, **může vlastník věci vydání bezdůvodného obohacení požadovat po ní.**

Posuzování dobré víry samozřejmě závisí vždy na konkrétních okolnostech každého případu. Nikdo jinému „nevidí do hlavy“, takže na dobrou víru lze usuzovat jen z nějakých vnějších okolností. Nicméně v dnešní době, kdy se každý může v online aplikaci nahlížení do katastru přesvědčit, kdo je vlastníkem určité nemovitosti a tato možnost je obecně známá, bude dobrá víra neoprávněného konečného uživatele nemovitosti, že mu ji přenechal její vlastník, shledána zřejmě jen výjimečně. Osoba neoprávněně přenechávající cizí nemovitost jinému však může vystupovat jako její nájemce s tím, že ji další osobě přenechává do podnájmu apod. Dokonce může být v dobré víře, že nájemcem je a je oprávněna nemovitost další osobě k užívání přenechat, pokud například s vlastníkem uzavřela nájemní smlouvu, která je ovšem neplatná. Neoprávněně uzavřená nájemní či podnájmní smlouva dokonce **není podle § 1760 občanského zákoníku bez dalšího neplatná pouze z důvodu, že pronajímatel nebyl vlastníkem (v případě podnájmu nájemcem) nemovitosti.**

Pokud konečný uživatel nemovitosti v dobré víře nebyl, může se vlastník nemovitosti domáhat vydání bezdůvodného obohacení po něm. Nikoli namísto toho, kdo konečnému uživateli nemovitost k užívání neoprávněně přenechal, ale vedle něj. Jinými slovy, vlastník se může domáhat vydání bezdůvodného obohacení jak po tom, kdo jeho nemovitost neoprávněně přenechal k užívání další osobě, tak po této další osobě. Pouze toto bezdůvodné obohacení nesmí získat dvakrát (od každého z povinných), čímž by se sám obohatil. O částku, kterou získá od jednoho z nich, se proto snižuje i částka, kterou může získat od druhého.

Určení výše bezdůvodného obohacení se odvíjí od toho, v čem bezdůvodné obohacení spočívá. Tím, že někdo neoprávněně užívá cizí nemovitost, včetně jejího přenechání k užívání další osobě, ušetří částku, kterou by jinak musel vynaložit na získání práva k užívání nemovitosti, typicky v podobě nájmu. **Bez důvodné obohacení odpovídá částce, kterou takto ušetřil, tedy obvyklému nájemnému nemovitosti.**

Tento postup se použije bez ohledu například na to, jakou částku konečný uživatel zaplatil osobě, která mu cizí nemovitost neoprávněně pronajala či jinak přenechala. V případě, že konečný uživatel v nemovitosti vykonával podnikatelskou činnost, je rovněž nerozhodné, zda a jakých z této činnosti dosáhl příjmů nebo zisku. Bez důvodné obohacení bude odpovídat obvyklému nájemnému.

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/kdo-se-bezduvodne-obohacuje-pri-neopravenem-uzivani-nemovitosti-113331.html>
(náhled 22.8. 2021)

2) Vybrané právní aspekty vrácení a reklamace spodního prádla zakoupeného přes internet

Následující text si klade za cíl seznámit především neprávnickou veřejnost se základními právními aspekty reklamace spodního prádla zakoupeného přes internet ¹⁾.

Již dávno neplatí, že tzv. spodní prádlo je lacinou položkou, kterou se snad ani nevyplatí reklamovat. Češi a Moravané (resp. Češky a Moravanky) za něj ročně v součtu utratí desítky milionů korun, dle výzkumů průměrná hodnota jedné online objednávky tohoto artiklu dosahuje 978 Kč. Bez zajímavosti není, že k nákupu prádla online jsou ochotnější muži, nikoliv ženy. Naopak nepřekvapující je skutečnost, že kvůli coronavirové pandemii, výrazně narostl obrát on-line obchodů se spodním prádlem ²⁾.

Nyní již k reklamačnímu právu.

Obecně na základě občanského zákoníku platí, že kupující má v případě nákupu zboží prostřednictvím prostředků na dálku, tedy i v případě internetového nákupu, právo odstoupit od této kupní smlouvy do 14 (kalendářních nikoliv pracovních) dnů ode dne převzetí zboží. A to bez uvedení důvodu a jakékoliv sankce. Dodejme, že odstoupení není možné v případě nákupu některého zboží, jako jsou noviny, časopisy, výrobky upravené přesně podle Vašich představ, dále u tovaru, který ze své podstaty objektivně podléhá rychlé zkáze nebo u zvukových a obrazových nahrávek, které byly vyňaty z obalu. Do těchto skupiny výjimek ovšem řešené spodní prádlo přímo nespadá. Výjimkou by bylo, pakliže by si zákazník nechal vyrobit speciální (individualizované) zboží. Rozumějme, tedy podle zvláštního přání zákazníka - např. trenýrky s podobiznou jeho manželky nebo tchýně, v takovém případě by spotřebitel nemohl legálně odstoupit od smlouvy. ((viz § 1837 písm.d) Obč.Z.)).

V praxi se někdy děje, že spotřebitel/ka využije možnosti odstoupení od smlouvy v zákonné 14 denní lhůtě, avšak prodejce mu vrátí jenom částku za konkrétní zboží, ne však poštovné a balné s tím spojené, jež musel zákazník také zákonitě uhradit ze svého rozpočtu.

Na základě účinného znění občanského zákoníku jsou však prodejci vedle kupní ceny povinni vracet spotřebitelům rovněž veškeré náklady na dodání, tedy i zaplacené poštovné a balné.

Pozor, náklady na odeslání zboží zpět prodejci ovšem hradí, v souladu s dnešním právem,

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

spotřebitel. To platí samozřejmě i u reklamovaného spodního prádla.

Jestliže si na e-shopu koupí zákazník spodní prádlo a bude je chtít v zákonné lhůtě 14 dnů vrátit (nenošené, hygienická samolepka v původním stavu), obchodník má povinnost mu zboží přijmout. Jak jsme předeslali výše, tento tovar nespadá pod žádnou výjimku z ustanovení § 1837 Obč. Z., ani jinou.

Problém ovšem nastane pokud zákazník zboží chvíli nosí, a pak ho bude chtít, ještě před uplynutím zmíněné 14 denní lhůty, e-obchodníkovi vrátit. V tomto případě mu peníze e-shop **vracet nemusí** ³⁾.

Jde z právního hlediska o dodávku zboží v uzavřeném obalu, které spotřebitel z obalu vyňal a z hygienických důvodů jej není možné vrátit. Samozřejmě nic nebrání e-shopům, například u stabilnějších zákazníků, kteří u něj utrácí hodně peněz, vzít **dobrovolně** zboží zpět a vrátit peníze za nošené spodní prádlo, nicméně zákonná povinnost to opravdu není ⁴⁾.

Co když má zakoupené zboží vadu?

Připomeňme, že dnešní Obč.Z. již **nepoužívá** termín „záruční doba“ (v lidovém jazyce se s ním můžeme samozřejmě nadále setkat), ale upravuje tzv. **lhůtu k uplatnění práv z odpovědnosti za vady a záruku**.

Prodávající subjekt odpovídá za to, že prodávaná věc je při převzetí kupujícím ve shodě s kupní smlouvou, i za vady, které se vyskytnou po převzetí věci kupujícím v „záruční době“. Citovaná lhůta pro uplatnění reklamace je 24 měsíců ode dne převzetí zboží.

Reklamovat by měl zákazník neprodleně po zjištění vady, a to tam, kde na internetu zboží koupil.

Pokud je zboží reklamováno, nemusí být vráceno v původním obalu a funkční. U reklamaci platí náklady na dopravu zboží obchodník.

V závislosti na povaze vady má kupující nárok na výměnu zboží za nové, odstranění vady, slevu z kupní ceny nebo může od smlouvy odstoupit. Reklamace musí být vyřízena **do 30 (kalendářních) dnů**.

Pokud se tak nestane, má zákazník právo od smlouvy odstoupit nebo si zvolit jiný způsob řešení reklamace dle svého výběru. Je však třeba dát pozor na text reklamačního protokolu, zmíněnou třicetidenní lhůtu je možné prodloužit pouze po vzájemné dohodě, nikoliv jednostranně. Jinak řečeno a shrnuto – pakliže prodejce lhůtu 30 dní překročí, aniž by se s vámi

předem výslovně domluvil, že vyřízení reklamace může trvat déle, spotřebitel má nárok **na odstoupení od kupní smlouvy a vrácení peněz**.

Nyní asi k nejproblematictější části. Jak říká klasik, „dokonce i prodávající má dnes ještě nějaká svá práva“, tudíž v některých případech může prodejce reklamaci **zamítnout**. Tento verdikt však musí vždy **řádně, pravdivě a smysluplně odůvodnit**. Jedním z nejčastějších a zároveň nejspornějších argumentů pro zamítnutí reklamace bývá poukázání na nevhodné používání.

Zda bylo zboží (zde spodní prádlo) poškozeno opravdu nevhodným používáním ze strany zákaznice/zákazníka je namnoze možné stanovit až znaleckým posudkem.

-
- 1) Reklamační řízení v tradičních „kamenných“ obchodech následující článek neřeší.
 - 2) K rozptýlení možno uvést údaj, že spodní prádlo nosí 97 procent obyvatel Česka.
 - 3) Viz ustanovení § 1837 písm. g) ObčZ.
 - 4) Stranou nyní ponecháváme, co by eshop následně s použitým prádlem dělal.

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/vybrane-pravni-aspekty-vraceni-a-reklamace-spodniho-pradla-zakoupeného-pres-internet-113469.html>
(náhled 22.8. 2021)

V.

Nové právní předpisy

Ve sledovaném období od 24.7. 2021 do 25.8. 2021 bylo vydáno celkem 29 předpisů a obdobných závazných aktů českého právního pořádku, z toho 5 sdělení ministerstev a jiných oprávněných orgánů, 0 sdělení úřadů, 0 sdělení Státní volební komise, 0 sdělení Národní rozpočtové rady, 4 nařízení vlády, 0 usnesení vlády, 6 vyhlášek, 9 zákonů, 0 úplných znění zákonů, 4 nálezy Ústavního soudu, 0 sdělení Ústavního soudu, 1 ústavní zákon, 0 usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, 0 Rozhodnutí vlády České republiky, 0 Rozhodnutí prezidenta republiky, 0 Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky, 0 Zákonné opatření Senátu, 0 Usnesení Poslanecké sněmovny o schválení zákonného opatření Senátu a 0 Tisková oprava.

Za monitorované období byly schváleny a publikovány ve Sbírce zákonů m. j. některé předpisy, které se mohou úzce dotýkat činnosti OP a doporučuji je tedy zaznamenat a doplnit jimi

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

vedený archiv potřebných právních předpisů jednak pro operativní poskytování poradenských služeb a jednak pro informaci.

Zákon č. 300/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, **ve znění pozdějších předpisů** – zákon rozšiřuje pojem notářské činnosti, tak aby výslovně obsahoval i činnost notáře při zápisech do evidencí podle zvláštních právních předpisů (Evidenční skutečných majitelů a Evidence svěřenských fondů), zásadně posiluje elektronizaci a digitalizaci, čímž dojde ke zjednodušení a zrychlení různých úkonů a operací a ke zvýšení právní jistoty.

Zavádí se zejména evidence ověřených podpisů a Sbirky dokumentů vedené Notářskou komorou České republiky. Tyto systémy budou obsahovat údaje o legalizacích provedených notáři a o notářských zápisech, sepsaných notáři (zejména v oblasti převodů nemovitých věcí nebo k převodu podílů v s.r.o., možnost sepsání notářského zápisu v elektronické podobě společně s prokázáním totožnosti účastníků a dalších osob bez jejich fyzické přítomnosti, a to s využitím prostředků pro vzdálenou identifikaci a autentizaci.

Dále se zavádí legalizace elektronického podpisu notářem, pravidla pro ověřování veřejných listin ve vztahu k cizině a další.

Zákon č. 286/2021Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, **ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony** – jedná se o rozsáhlou novelu exekučního řádu. Přináší řadu změn, např. exekuce, kde původní dluh činil maximálně 1500 korun a kdy dlužník nebyl schopen minimálně šest let splácet (typicky pokuty za černou jízdu), se zastaví, mění se započítávání peněžních úhrad vymožených v rámci exekuce, kdy nově platí, že výtěžek dosažený v rámci exekuce se napřed započítá na náklady soudu na výkon rozhodnutí, dále na jistinu, a teprve poté na úroky, na úroky z prodlení a nakonec na náklady oprávněného; dosud jsou splátky dlužníků v exekuci započteny nejdříve na příslušenství dluhu, tedy na úroky, penále a náklady, a až poté na samotnou jistinu (to vedlo k tomu, že dluh i přes splácení neustále narůstal), pro určité případy se omezují mobiliární exekuce (zabavování dlužnických věcí); dlužník může odvrátit prodej movitých věcí v případě, že nad rámec zákonných srážek z příjmu, kterými dluh umořuje, bude dobrovolně navíc hradit částku od 1500 do šesti tisíc korun podle výše příjmů, dluhy vůči státu a dalším veřejným institucím (např. obce, kraje, zdravotní pojišťovny, firmy s podílem státu) se zahradí, pokut dlužník zaplatí do 30. 6. 2022 jistinu a k tomu uhradí 750 korun na náklady řízení, pokud nebude v exekuci v šestileté lhůtě vymoženo ani částečné plnění postačující ke krytí nákladů exekuce, bude tato exekuce zastavena za předpokladu, že oprávněný nesloží na výzvu exekutora zálohu na další vedení exekuce; případným složením zálohy se lhůta k vymožení exekuvané povinnosti bude prodlužovat o další 3 roky; prodloužení bude možné

maximálně dvakrát, zavádí se povinnost exekutora nahrávat veškerou ústní komunikaci, kterou on nebo jeho zaměstnanci s dlužníky vedou; dlužník má nově nárok na zaslání celého exekučního spisu na datovém nosiči a další.

Také v o. s. ř. dochází k řadě změn, např. nejviditelnější změnou je přesun rozhodování o stavebním povolení z obcí na státní orgány, zřizuje se Nejvyšší stavební úřad se sídlem v Ostravě a Specializovaný a odvolací stavební úřad se sídlem v Praze, který bude mít svá územní pracoviště, také se zřizují krajské stavební úřady se sídlem v krajských městech a v Praze, které budou mít svá územní pracoviště a další, zpřísňují se podmínky pro dodatečné povolení staveb postavených bez povolení nebo v rozporu s jeho podmínkami.

Vyhláška č. 281/2021 Sb. k provedení zákona o občanských průkazech a některých ustanovení zákona o cestovních dokladech a zákona o základních registrech – vyhláška např. obsahuje podrobnosti k provedení nového zákona č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech (např. vzor OP, údaje uváděné v OP, specifikace dat, osobní kódy, vzory formulářů, podmínky pořízení a zpracování biometrických údajů a fotografie držitele OP), zákona o cestovních dokladech (vzory doklad a žádosti).

Pozn.) text psaný *zelenou kurzivou* je citace znění ustanovení z právního předpisu nebo výňatek z textu související literatury či výňatek z textu rozhodnutí orgánu anebo upozornění na odkaz ustanovení právního předpisu nebo dotčeného dokumentu

Zpracoval: JUDr. Karel J a r e š

Dne 28. srpna 2021